

Frískligur sangur úr Áarósa

Kallakórið Quaeduilt
í Norðurlandahúsinum
Sunnudagin 20. Juli kl. 15
Jákup Olsen stjórnaði

Ummæli munnu hava givið mongum manni høvud-brýggi og andvekur.

Ikki tað at skriva sjálv ummælið. Tað hevur ikki altíð tað nógv upp á seg. Høvdur tú nakað upp á hjarta, er oftast lítið fyri at festa nýkur veingjað orð á blað.

Men tað at byrja upp á ummælið! Tað er slettis ikki bara sum at siga tað! Tað kann vera eitt eljustríð.

Her er tað, at tú mangan kanst renna teg fastan og fella í koma framman fyri telduni.

Ja, tit vita: hvussu í viði verð bert tú teg nú at, skalt tú ikki fella fyri freistingini at brúka útslitnar klíchéir, vendingar og orðafelli, sum hundrad og uppaftr hundrad ummælarar undan tær hava brúkt. Ella vákka tær í tí romantiska og stórbæra. Tað, við færoyingar elska og dyrka til tann milda grad.

Konsertummælini fyrr á døgum kundu mangan vera heilt stuttlig at lesa: fastur táttur var, at ummælarnir søgdu frá veðrinum undan konsertini og eftir konsertina (havi ongantíð funnið útav hvi), hvørjum klæðum publikum var í, hvat teimum dæmði málningarnar hjá Villiam, hvussu gekst við hoynum og skurðinum, onkur hevði vist borið eyga við eina tvílembu nú ein dagin fyri at tað ikki skil vera lygn - og oftast sera, sera lítið um sjálva konsertina! Onkursvegna tyktist tað hava meir at siga, *hvussu* langt sólin nú hevði skákað sær vesturá, tá ið konsertin var at enda komin, og fólk var komið útum aftur.

Vikingakent

Ringt kann tiskil vera at koma úr tí vananum, at tú líkasum *eigar* at leggja fyri við onkrum mergjandi, ræmmandi, vikingakendum, stórbærum - og útslitnum. Tað hoyrir til.

Nú sunnudagin sungu hasir færoysku „árhussku“ kallarnir

í Norðurlandahúsinum - hasir har, sum tú kanst kalla tað, tær lystir. Og haldið mær til góðar - eg kann ikki gera við tað: men eg má barasta sleppa at skriva í innganginum, at **tað grør um gangandi fót!** So, nú fekk eg sagt tað...

Ja eg veit, eg veit. Tað finst valla eitt skot her á landi, har tað ikki grør um gangandi fót (kanska á Beinivørði ella norðantil á Kirkjubreytni - haldi eg). Men álvaratos: taka vit færoyskt kórlív, so grør sanniliga um gangandi fót. Í hvørjum heraðshorni. Ikki minst ímillum útisetarnar.

Nú so mangir færoyingar búleikast aðrastaðni, og serliga Niðri, stinga nýggj færoysk kór seg upp sum hundalond ymsastaðni í Danmark. Eitt heilt nýtt



fyribrigdi er komið í tí okkara sosiala strukturi, og tað verður rópt **útisetakór**. Hesi seinastu árinu hava útisetakórini fingið alt størri týðning fyri kórlívið í Føroyum, og allir hesir syngjandi útisetar eru stór tilgongd til kórini í Føroyum. Nú eru teir eisini farnir at skipa fyri síni egnu kórstevnu Niðri.

Ganga nýggja leiðir

Tað var just Kallakórið Quaeduilt - syngjandi færoyskir menn á árhussleiddini - sum tók stig til hesa kórstevnu. Teir eru kanska feskasta og eitt tað besta dømið um, at færoyskir menn eru aftur farnir at syngja í manskóri, og tað so ruddiliga eisini. Árhussku kallarnir fira heldur ikki fyri at ganga nýggjar leiðir, samstundis sum teir eru trúgvir ímóti okkara gamla arvi. Hetta ber saktans til at kombinera!

Tú torir næstan ikki at „skriva tað hart“, men: viðhvørt er tað vælsignað, at feminisman ikki rættiliga hevur fingið fótin fyri seg í Føroyum. Hvat eg billi mær inn? Jú, fyri manskóri er tað gott. Haryviri „há okkum“ (í Svøríki) tekur mong kvinnan sær beinleiðis tykni av, at nakar syngur í manskóri. Tær halda tað vera provokerandi! Skítbýtt? Ja, tað er ikki orðið...

Færoyskir menn sleppa so hóast alt at syngja í manskóri, uttan at Kvinnufylkingin kemur eftir teimum.

Gamalt og nýtt

Kallakórið Quaeduilt hevur eina grundskrá, sum fevnir um: 1) færoyskt tilfar (gamalt og nýtt) og 2) rymisk tilfar. Hetta er sera góður blandingur, tí er kórið ikki størri enn 16 mans, er beinanvegin mark fyri, hvussu nógv tú kanst variere dynamikkinn og klangin. Og tú verður skjótt til freis, skalt tú bara sita og lurta eftir „teim góðu, gomlu“ sangnum eina heila konsert á tann. Ella fyri tað rymiskum sangnum. „Forandring fryder“, sum sagt verður á góðum færoyskum. „Lagom ár bást“, siga svenskar. „Mådelig pølse...“, plagdi Kálvur Lítli at

siga. Osfr. osfr.

(Forrestin: hví stava vit Kálv Lítli við stórum stavum??)

Sjálvur haldi eg, at mergjandi sangir sum „Ódn“ krevja eitt størri kór enn Kallakórið Quaeduilt, so tað er gott, at teir leggja dent á meira serenadukendar sangir sum „Prúða land“ og „Dýrd á vík og vág“ og so tað rymiskta tilfarið. Hinvegin hoyra hesir stórbæra sangir við til almenntmentan færoyinga (onkur lesari man minnst aftur á orðini hjá professori Debess frá skúla-tíðini í í Hoyðdølum).

Skal vera við

Og sum kórleiðarin Jákup Olsen so rámandi tók til: eitt og hvørt kór við virðing fyri sær sjálvum hevur „Dýrd á vík og vág“ á skránni. (Vit havnarmenn halda tað eyðvitað vera reint blasfemi at syngja tann sangin við norðanúttalu „ðu“ - skammist! - men tað er so ein onnur søga). Hasi sangirnir *skulu* vera við, tað er einki at kjakast um.

Kallarnir gjørdur rætt, tá ið teir sungu „Lítið yvir Føroya land“ so mikið lyriski. Sangurin var leingi eitt av „flaggskipunum“ hjá Havnar Sangfelag (Gunnar Mikelsen gjørdi lagið), og stórvandi er fyri, at sangir av hesum slagnum kunnu gerast fótatræð og fullamanna-sangur. Róp og skrál, stutt og greitt. Tí er gott og neyðigt, at summi kór royna at fáa tað lyrisku fram, sum hóast alt er at finna eisini í hesum hábærsliga fostirlandsangnum. Manskór (serliga tey íslendsku) eru annars kend fyri at syngja upp á tveir mætar: hart og heilt for... hart. Kallakórið Quaeduilt varierað væl.

Í nýggjan búna

Eisini kann vera neyðigt, at hesir gomlu sangir verða latnir í nýggjan búna av og á, skulu teir yvirhøvdur liva ímillum ungfólk og ikki enda á hillini fyri „køvisliga húðarskógvamentan“. Hendir tað, eru teir deyðadømdir. Og nógvir teirra eru alt ov góðir til tess. Teir eiga at vera hvørs mans ogn. Onkur av „teim góðu,

gomlu“ fekk modernaður harmoniir („Bóðar tú til allar tjóðir). Og tað ger ikki petti. Tvørturímóti.

Færoyskur poppur var eisini á skránni. Bæði gamli klassikarin „Heimkoman“ (kórleiðarin Jákup Olsen hevði meistarliga sett út, einfalt men sera effektfullt fyri kór og triggjar fingrar) og „Kveld á Tinganesi“ hjá Terja Rasmussen. Hans Pauli Tørgarð hevði við sera hepnari hond sett út. Færoyskir útsetarar gerast bæði fleiri og dugnaligari so hvørt.

Í vetur gav Útvarp Føroya út barnafloguna „Meg minnst eina mynd“. Eg sat eina góða løtu og flenti í kiki at máttum, sum teir báðir Sóni Danielsen og Jákup Veyhe høvdu viðgjørt „Pápi mín, hann strevar og hann stríðir“. Teir hava eisini færoyskað gamla swing-klassikaran Java Jive á sín heilt sermerktu hátt („Kaffi og teg“), og eg vóni sanniliga, at teir fara at gera meir við tað! Vit kunnu ongantíð fáa ov mikið av hasum.

Rymiskt á færoyskum

Tíbetur hugsa vit ikki so nógv um tað í dag - men fyri bert tíggu árum síðani hildu vit øll, at á færoyskum kanst tú bara tosa um torvskurð útróður, og tú kanst slettis ikki syngja rymisk! Tæssvegna sungu vit mestsum alt rymt - kt á annaðhvørt danskum ella eingilskum. Alt uttan Eitt Sunnukvöld og Rasmus. Linje 3 á færoyskum? Nei, ert tú býttur, tað ber ikki til. Færoyskt er ov stívt. Gingu vit sum dummir hundar og trúðu.

Í so máta hava vit broytt hugburð til tað betra. Og Kallarnir og onnur kór gera sanniliga sítt til, at færoyskt alt størri mun verður mál færoyinga á øllum økjum. Ikki bara í finistovu.

Kallakórið Quaeduilt spennir sera víða, frá tí meira barbershopkenda til Kings Singers. Hetta at skifta ímillum so nógvar ymsar stílar krevur nógva bæði av heilanum og ikki minni av røddini. At syngja í einari stúvstappaðari Klingru er heldur ikki lætt - tað verður sera turt harinn. At onkrar akkordir vóru falskar, og onkur sangur hevði hug at kikka, man vera tað. Shit Happens.

Tað er at vóna, at kallarnir fara at gera meira við tað, at vit fara at hoyra teir aftur í Føroyum, og at onnur sangfólk fáa brell.

Og hetta skuldi vera eitt stutt, konsentrerað ummæli, og eg lovaði mær sjálvum við plikt og bót, at eg skuldi ikki fara at rokka um alt møgult! Eg meini tað... Har siggja tit sjálvi, hvussu torført tað er at ummæla nakað sum helst í Føroyum.

Heri Eysturlíð

ALMENN SKEIÐ 1997-98

Nøkur fá pláss eru eftir á próvtøku-skeiðunum í enskum.

a) Skeið til Cambridge First Certificate in English

byrjar á Føroya Landsbókasavni 3. september í einum flokki við undirvísing mikudag kl. 9.00-12.00.

Fortreytir: 10. flokks stóði ella tilsvareandi kunneiki, ávisur førleiki í at nýta málið, talað og skriva.

Lærarar: Sharon Christiansen, M.A. / Tórður Jóansson, MA, PhD.

b) Skeið til Cambridge Certificate of Proficiency in English

byrjar á Føroyamálsdeildini 3. september í einum flokki við undirvísing mikudag kl. 13.00-16.00.

Fortreytir: Staðið »First Certificate«, students-, HF-, HH-prógv ella samsvarandi.

Lærarar: Kalpana Vijayarathan, M.A., M.Phil. / Tórður Jóansson, MA, PhD.

Próvtøkurnar í enskur verða í mai/juni 1998.

Nágreiniligi upplýsingar og tilmeldingarbløð er at fáa á setursskrivstovu: **Tilmeldingarfreistin er sett til 8. august 1997.** Næmingatalið er avmarkað, næmingar verða upptiknir, so hvørt tilmeldingarnar koma inn, til talið er fullt. - Tilmeldingargjald er 550 kr. Fyri próvtøku í First Certificate gjalda næmingar 600 kr. og fyri próvtøku í Proficiency 700 kr.

Fyrivarni verður tikið fyri møguligum broytingum.



**FRÓÐSKAPARSETUR
FØROYA**

Setursskrivstovan, tlf. 15302
Sandan Á 5, 100 Tórshavn



**FØROYA FELAG
MÓTI
KRABBAMEINI**

SUMMARFRÍ

Ráðgevingarstovan er stongd vegna summarfrí, frá 28. juli og til og við 25. august.

Hús ella stór íbúð ynskist til leigu

Vegna eitt av starvsfólkum okkara verður søkt eftir húsum ella stórum íbúð í Tórshavn skjótast til ber.

Vinarliga ring á tlf. 1-1133 lok. 206 ella á tlf. 1-6415.

P/F Statoil

Lýsið í sosialinum